

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z geografii i Przyrody

1. Przedmiotowy system oceniania
2. Rok szkolny 2017/2018.
3. Program nauczania geografii w zakresie podstawowym dla szkół ponadgimnazjalnych – Oblicza geografii autor Ewa Maria Tuz, program nauczania przyrody – Przedmiot uzupełniający dla szkół ponadgimnazjalnych autor Jolanta Holeczek

4. Poziom nauczania podstawowy
5. Autor i tytuł podręcznika -Oblicza geografii- Radosław Uliszak , Krzysztof Wiedermann numer ewidencyjny- MEN :433/2012, przyroda – seria Ciekawi świata część 4 – **Geografia** Numer dopuszczenia MEN: **637/4/2013, przyroda – część Biologia nr dopuszczenia 637/3/2013**-----
6. Wydawnictwo:Nowa Era , wydawnictwo -Operon

1. Cele ogólne oceniania:

- rozpoznawanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu,
- informowanie rodziców (opiekunów prawnych) o postępach, trudnościach lub specjalnych uzdolnieniach dziecka,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

2. Metody i narzędzia oraz szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów:

2.1

Zasady obowiązujące w ocenianiu:

- Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
- Prace klasowe, testy, sprawdziany i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
- Prace klasowe, testy są zapowiadane, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości.
- Krótkie sprawdziany (kartkówki) nie muszą być zapowiadane
- Uczeń nieobecny na pracy klasowej, teście, sprawdzianie powinien ją napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem, nie później jednak niż w ciągu miesiąca.
- Pracę klasową, sprawdzian, test, kartkówkę napisaną na ocenę niedostateczną lub wyższą uczeń może poprawić w ciągu dwóch tygodni od dnia podania informacji o ocenach. Poprawa pracy klasowej odbywa się w wyznaczonym przez nauczyciela terminie, w ocenie śródrocznej i rocznej brawa jest pod uwagę ocena z pracy poprawionej.
- Przy dłuższej nieobecności uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do zajęć i ma czas uzgodniony z nauczycielem na uzupełnienie braków
- Aktywność na lekcji oceniana jest w postaci oceny bieżącej z zajęć: oceną bardzo dobrą, dobrą + lub dobrą oraz każdą inną oceną. Przez aktywność na lekcji rozumie się: częste zgłaszanie się na lekcji, udzielanie poprawnych odpowiedzi, aktywną pracę w grupach.
- Przy ocenianiu, nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia oraz dostosowuje w razie potrzeby wymagania i metody pracy jeśli uczeń posiada orzeczenie lub opinię PPP

2.2

Elementy wchodzące w zakres oceny:

Przedmiotem kontroli, oceny i diagnozy osiągnięć edukacyjnych ucznia są:

- wiadomości – uczeń wie i rozumie;
 - umiejętności – uczeń potrafi;
 - postawy ucznia
- zaangażowanie w procesie nauczania – zainteresowania, uczenie

się, aktywność; systematyczność.

2.3

Narzędzia kontroli:

-pisemne prace kontrolne lub testy – przeprowadzone po zakończeniu każdego działu lub kilku działów, zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzane przez nauczyciela w ciągu 2 tygodni,

-kartkówki obejmujące nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne. Nie muszą być poprzedzone wcześniejszą zapowiedzią,

-odpowiedzi ustne dotyczące materiału z trzech ostatnich lekcji,

-aktywność ucznia – zaangażowanie ucznia, wiedza merytoryczna, sprawność operowania językiem geograficznym, skuteczność komunikacji oraz umiejętność formułowania dłuższych wypowiedzi, ćwiczenia dodatkowe, korzystanie z różnych źródeł informacji;

-prace domowe -wiedza merytoryczna, sprawność operowania językiem geograficzny

-formy pracy twórczej na lekcji – prace grupowe , prezentacje nowych rozwiązań problemów stawianych przez nauczyciela lub innych uczniów – oceniane każdorazowo przez nauczyciela;

-formy pracy twórczej w domu – prace dodatkowe, schematy, plansze, referaty , prezentacje przygotowywane w domu i wygłaszane na lekcji lub sprawdzane przez nauczyciela;

-udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych oraz akcjach organizowanych na terenie szkoły np. Dzień Ziemi ,

-postawy ucznia w procesie edukacyjnym.

- udział ucznia w dodatkowych zajęciach – kołach przedmiotowych , kołach zainteresowań itp

2.4 Oceny bieżące ustala się wg następującej skali :

-celujący 6

-bardzo dobry 5(5+)

-dobry 4 (4+)

-dostateczny 3 (3+)

-dopuszczający 2 (2+)

-niedostateczny 1

stosuje się przy ocenach znak -

2.5 Sumę punktów uzyskanych podczas pisania prac kontrolnych, pisemnych przelicza się na oceny wg następującej skali (zgodnie z WZO):

-niedostateczny 0 % -39 %

-dopuszczający 40 % -57 %

-dostateczna 58 % -74 %

-dobry 75% -85%

-bardzo dobry 86 % -94 %

-celujący 95 % -100 %

2.6

Sposoby informowania uczniów:

- na pierwszej godzinie lekcyjnej nauczyciel zapoznaje uczniów z PSO, wymaganiami edukacyjnymi
- oceny są jawne (dla danego ucznia i jego rodziców/opiekunów prawnych), oparte o opracowane kryteria,
- sprawdziany przechowywane są do końca danego roku szkolnego.

2.7

Sposoby informowania rodziców (prawnych opiekunów):

- wychowawca na pierwszym zebraniu informuje rodziców o WZO,
- o ocenach cząstkowych i klasyfikacyjnych informuje się rodziców na zebraniach lub w czasie indywidualnych spotkań,
- rodzice mają wgląd do dziennika elektronicznego, gdzie mogą sprawdzić bieżące oceny swego dziecka,
- informacja o grożącej ocenie niedostatecznej klasyfikacyjnej jest przekazywana rodzicom zgodnie z procedurą .

2.8

Zasady wystawiania oceny śródrocznej i rocznej oraz przewidywanej oceny końcoworocznej : zawarte w Statucie Szkoły

2.9 Sposoby korygowania niepowodzeń szkolnych i podnoszenia osiągnięć uczniów:

- uczeń może systematycznie, na bieżąco poprawić ocenę – zgodnie z WSO (praca klasowa w ciągu 2 tygodni),
- w wyjątkowych przypadkach poprawianie może odbywać się za zgodą nauczyciela bezpośrednio przed wystawieniem oceny semestralnej lub rocznej,
- w wyjątkowych przypadkach losowych uczeń może być zwolniony ze sprawdzianu, kartkówki lub odpowiedzi ustnej,

-uczniowie mogą uzupełniać braki z przedmiotu w ramach konsultacji z nauczycielem,

-obowiązkiem każdego ucznia jest prowadzenie zeszytu przedmiotowego oraz przynoszenia podręcznika na zajęcia min jeden na ławce

-uczniowie w ramach przedmiotu mogą uczestniczyć w kole turystyczno- krajoznawczym po zajęciach szkolnych lub innych kołach zainteresowań związanych z ogólnie pojętymi przedmiotami przyrodniczymi

2.10

Wymagania ogólne na poszczególne oceny: przedstawione na lekcji pierwszej wraz z wymaganiami edukacyjnymi

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

-posiada wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania,

- formułuje problemy oraz dokonuje analizy i syntezy nowych zjawisk,
- proponuje rozwiązania nietypowe,
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach,
- wykazuje dużą samodzielność i bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł wiedzy,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o dużym stopniu trudności

Dobłą ocenę otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności,
- korzysta z wykresów, tablic, map i innych źródeł wiedzy geograficznej

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności,
- korzysta z pomocą nauczyciela ze źródeł wiedzy,
- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności przy

rozwiązywaniu

typowych zadań i problemów,

- z pomocą nauczyciela rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności;

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela pisze proste zadania

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych programem, które są

konieczne do dalszego kształcenia,
-nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi odczytać mapy, wykresu

3. Obniżenie wymagań edukacyjnych:

W przypadku stwierdzonej dysleksji , dysgrafii , dysortografii oraz innych dysfunkcji i niepełnosprawności ucznia każdorazowo indywidualnie dostosowuje się wymagania i metody pracy na podstawie wydanej przez PPP Opini lub Orzeczenia

np. uczniowie mają

a) wydłużony czas pracy na sprawdzianach, kartkówkach i innych pracach pisemnych

b) nie muszą głośno czytać np. poleceń do zadań w klasie aby stwarzać sytuacji stresujących dziecko,

c) wymagania merytoryczne co do oceny pracy pisemnej są ogólne, takie same jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne , np. jeśli nauczyciel nie może odczytać pracy ucznia (pismo mało czytelne), może poprosić go , aby uczynił to sam lub odpytać ustnie z tego zakresu materiału,

d) Uczeń może pisać prace domowe (referat, wypracowanie) na komputerze lub drukowanymi literami (dysgrafia),

e) Uczeń ma prawo do dłuższego oczekiwania na odpowiedź po zadanyim pytaniu,

f) Uczeń ma prawo do uzyskania prostych wskazówek (1-2 kroki), oraz może prosić by nauczyciel powtórzył w celu sprawdzenia czy właściwie je zrozumiał,

g) dziecko z dysortografią jest oceniane przede wszystkim na podstawie odpowiedzi ustnych, a jego prace pisemne ze względu na treść , kompozycję i styl,
W stosunku do dzieci z dysfunkcjami należy:

-stosować wiele pochwał jako czynnik motywacyjnego,

-nie porównywać wyników pracy dziecka z wynikami innych uczniów, z jego poprzednimi.

-uczeń może odpowiadać z ławki

Wymagania edukacyjne opisane w tabelach rozdziału III programu nauczania geografii na poziomie podstawowym autorstwa Ewy Marii Tuz wskazują, że przedmiot oceny ucznia stanowi umiejętność:

–wykorzystania różnych źródeł informacji do analizy i prezentowania współczesnych problemów przyrodniczych, gospodarczych, społecznych, kulturowych i politycznych,

–formułowania i weryfikowania hipotez dotyczących problemów współczesnego świata,

–rozumienia relacji człowiek – przyroda – społeczeństwo w skali globalnej i regionalnej.

–

Ponadto, zgodnie z koncepcją programu, ocena powinna uwzględniać: osobowość ucznia, logiczne, samodzielne i krytyczne myślenie, poprawność w posługiwaniu się terminologią geograficzną, planowość i obszerność wypowiedzi, a także dokładność obserwacji i wykonywanych zadań oraz prezentowane przez ucznia postawy.

Oceniając ucznia, a więc określając poziom jego wiedzy i umiejętności, informujemy go, jaką część wymagań spełnił (co zrobił dobrze, a co źle, w jaki sposób może poprawić ocenę oraz jak ma dalej pracować).

Proponuje się sprawdzanie stopnia spełnienia wymagań, uwzględniające m.in.:

a. w wypowiedzi ustnej: precyzję wypowiedzi, poprawność językową, poprawność merytoryczną, wyczerpanie zagadnienia, puente wypowiedzi;

b. w sprawdzianach pisemnych: poprawność rozwiązania zadania, logiczność wypowiedzi, poprawność zastosowanej metody do rozwiązania zadania, zgodność odpowiedzi z pytaniem;

c. ocenianie pracy ucznia na zajęciach terenowych na podstawie m.in. sporządzonych notatek, wykonanych schematów, modeli, opracowań statystycznych, określenia relacji między elementami środowiska czy też zebranych informacji;

d. w monografiach, portfolio czy innych wypowiedziach pisemnych – zgodność z tematem, logiczny układ pracy, poprawność językową i merytoryczną, przygotowanie bibliografii, estetykę pracy;

e. podczas pracy w grupie – m.in. podział pracy zgodny z potrzebami uczniów, sposoby podejmowania decyzji, współdziałanie w grupie, postawę podczas pracy, formę prezentacji wyników pracy.

W koncepcji prezentowanego programu osiągnięcia ucznia określono w ten sposób, że stanowią one spełnienie wymagań koniecznych, podstawowych, rozszerzających, dopełniających i wykraczających.

Wymagania konieczne – obejmują te elementy treści, które mogą świadczyć o możliwości opanowania, przy odpowiednim nakładzie pracy, pozostałych elementów tej treści. Stanowią je elementy najłatwiejsze, najczęściej stosowane, praktyczne, niewymagające większych modyfikacji, niezbędne do uczenia się ogółu podstawowych wiadomości i umiejętności.

Wymagania podstawowe – obejmują treści najprzystępniejsze, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach, bezpośrednio użyteczne w pozaszkolnej działalności ucznia.

Wymagania rozszerzające – obejmują elementy treści umiarkowanie przystępne, bardziej złożone i mniej typowe, w pewnym stopniu hipotetyczne, przydatne na dalszym etapie kształcenia, pośrednio użyteczne w pozaszkolnej działalności ucznia.

Wymagania dopełniające – obejmują elementy treści trudne do opanowania, złożone i nietypowe, występujące w wielu równoległych ujęciach, wyspecjalizowane, o trudno przewidywalnym zastosowaniu.

Wymagania wykraczające – obejmują wiadomości i umiejętności z wybranej dziedziny geografii, wykraczające trudnością poza poziom rozszerzony, szczególnie złożone i oryginalne, twórcze naukowo, wąsko specjalistyczne.

Obecnie ważnym elementem procesu nauczania staje się ewaluacja wyników nauczania, czyli ocena skuteczności i przydatności podejmowanych działań dydaktycznych i wychowawczych w odniesieniu do założonych celów. Ewaluacja pozwala na zgromadzenie informacji o osiągnięciach ucznia, a także daje obraz nauczania, stopnia zaangażowania uczniów i nauczyciela. Dzięki temu można weryfikować przyjęte strategie nauczania i metody.

OPRACOWAŁA:

mgr Marta Sz wajkosz nauczyciel geografii, przyrody